Arbetsblad om Semiotik

Det första många tänker på när man talar om kommunikation är språket. Men vi kommunicerar hela tiden med hjälp av icke-språkliga bilder och tecken. Läran om detta kallas Semiotik (grekiska: semeion = tecken). Vi kommer använda detta forskningsfält för att konstruera (bygga upp) och dekonstruera (analysera/läsa av) främst bilder, men även andra estetiska verk. Orsaken är enkel: Ni bombarderas med bilder och propaganda (reklam) varje dag. Dessutom finns mängder med andra icke-språkliga tecken (klädstil, kroppsspråk, skyltar, o.s.v.) som ni medvetet eller omedvetet läser av.

Semiotiska begrepp

Här är en kort sammanfattning av de olika begreppen vi kommer arbeta efter. Du kommer troligen hitta flera begrepp i en bild, och samma tecken kan innehålla en mängd med dessa begrepp. Ett stiliserat hjärta är en symbol, men betyder olika saker beroende på färg, vilket är plastiskt språk. Det kan också ge olika konnotationer beroende på hur det används i bilden.

När vi tolkar en bild har vi en "ryggsäck" med intryck och idéer som vi utgår från. Om vi känner till någon annans tankar om bild kan vi hitta gemensam kod som vi kan använda oss av. Om jag till exempel vet att alla lärt sig hur övergångsställen ser ut kan jag räkna med att rätt arrangerade streck på marken tolkas så i min bild. Om jag vet att guld tolkas som finare än silver i samhället kan jag överföra det tankesättet till tolkningen av min bild. Till exempel kan jag förse en produkt med guldmedalj medan konkurrenten endast får silver.

Mottagarorientering

Här försöker den som skapar bilden anpassa sig till mottagarens kod. Man strävar efter att göra sig förstådd och kommunicera ett budskap. Det kan vara politiskt, kommersiell eller vardaglig information. Ju mer man vet om personen/gruppen man vänder sig till desto större chans att man lyckas.

Sändarorientering

En sändarorienterad bild försöker inte anpassa sig till en tänkt publik. Här är det bildmakarens egna referensramar som gäller. Det kan såklart göra bilden svår att förstå, men det är heller inte syftet med att skapa den. En svår konstbild kan vara sändarorienterad och kräva att man sätter sig in i konstnärens tankar för att man ska förstå den.

Konventionellt tecken (symbol)

Det vi kallar konventionellt tecken i semiotiken är bilder som vi behöver förförståelse för att tolka. Bokstäverna du läser är sådana bilder (även kallat symbol). Streck och färger kan bilda flaggor, som symboliserar olika länder. Dessa bilder är inte lika det de avbildar utan "läses" från redan förvärvade kunskaper. På samma sätt är rött i ett stoppljus ett konventionellt tecken, den röda färgen betyder helt andra saker i andra sammanhang.

Metafor

Metaforer i språket handlar om liknelser och i bilden är det samma sak. Man kan likna någon vid ett djur, och därmed djurets egenskaper, genom att ge dom vissa drag. Man kan likna formen på något vid något annat för att få igenom ett budskap. Jorden kan liknas vid en ballong för att antyda dess ömtålighet. Någons huvud kan liknas vid en fotboll om de har endast har idrotten i huvudet. När du överför betydelse från ett område till en annat jobbar du ofta med metaforer.

Plastiskt språk

Plastiskt språk är de icke-föreställande uttryck och betydelser som vi kan få med i en bild. Vad kan vi berätta med färger? Vad får vi för känslor av former. Om du ristar spetsiga former tänker vi att dom är vassa fast de är lika platta som cirklar. Landskap i en bild kan uppfattas som sorgliga/somriga/mjuka osv. Sådana tolkningar kallas även konnotationer, men vi använder plastiskt språk som begrepp för just färg och formbetydelser.

Pertinenta/distinktiva drag

De viktigaste dragen i en bild. När man pratar om informationshierarki i bilder är det dessa drag man försöker hitta. Det viktigaste draget i bilden av en person är ofta ansiktet. Men det kan lika gärna vara en känd siluett om man avbildar en stad.

Denotationer/Konnotationer

Denotation är det du ser i en bild. Så ser du ett porträtt ser du en bild av en människa som sitter/rider/promenerar eller vad personen nu gör. Detta kallas det piktorala planet (det som är avbildat). I samma stund kommer dock en mängd tolkningar, konnotationer, av bilden. Vem är personen, hur är denne klädd, vad säger miljön personen rör sig i? Konnotationer handlar om vad du tolkar in beroende på din egen förförståelse. Vad får du för intryck av det du ser?

Närmandegöring

Närmandegöring handlar om att göra något välbekant. Riktar du reklam mot ungdomar använder du troligen unga människor i reklamen så att de tänkta kunderna känner igen sig. En politiker klär sig efter vad de vill signalera till sina väljare. Reklam för möbler sker ofta genom foton som påminner om väldigt välstädade hem.

Främmandegöring

Främmandegöring handlar om att göra något nytt och obekant. Detta skapar uppmärksamhet. Ändrar man i kända bilder kommer alla som sett originalbilden reagera, men men kan lika gärna göra en helt ny men oväntad bild. T.ex genom att kombinera saker som vanligtvis inte hör ihop.

Intertext

Intertext handlar om hur olika saker vävs samman. Ett exempel från bildens värld är när vi ändrar på ett konstverk men fortfarande känner igen originalet. Den nya betydelsen läggs till den gamla betydelsen. När vi lära oss om bilder och skapar egna bilder med den kunskapen vävs kulturen ihop till nya uttryck. Arbetar du med pastischer och parafraser arbetar du med intertextuella bilder.

Värdeöverföring

Värdeöverföring handlar om att sätta någon/något i ett sammanhang som ger en viss betydelse. Man sätter en kändis bredvid en produkt för att "kändisvärdet" ska smitta av sig på produkten. Likaså sätter man produkter i fina miljöer för att ge en känsla av hur produkten är för miljön eller kanske hur du kommer känna dig när du köpt den? Man kan lika gärna vända på det hela och visa något som negativ genom att sätta det i en förstörd miljö eller med arga människor beroende på vad man vill ha sagt.

Idealisering

Med idealisering vill vi visa något så vackert som möjligt, kanske till och med vackrare och bättre än vad det är. Mat visas nylagad och aptitlig och personer så vackra som de nu kan bli. En bil visas skinande ny och inte rostig eller smutsig. Lite subtilare idealisering handlar om att visa realistiska bilder, trovärdiga men tillrättalagda. Som det man vill visa skulle vara under ideala förutsättningar.

Karikering

Karikering handlar om att visa något som fulare och sämre än vad det är. En klassisk karikatyr av en person tar fram deras sämsta drag och förstärker dessa orimligt mycket. En logga för ett företag kan målas i blod eller smuts för att visa vad man tycker att de står för. Man kan också antyda allt det dåliga hos det som ska karikeras genom att rita in negativa föremål, till exempel en piska i handen på en diktator.

Referentiellt rum

I en bild finns ett avbildat rum. Du som ser bilden befinner dig i vad vi kallar betraktarens rum. Men ofta fyller vi i information i bildens rum utan att faktiskt se det. Detta är det referentiella rummet. Om man ser en bit sandstrand och en badboll tänker man sig vatten i närheten även om det inte är med på bilden. Om en person springer längst en väg i bilden tänker man sig hur vägen fortsätter.

Arbetsblad Surrealism

Surrealismen är en konstform som uppstod kring 1920-talet. Man refererar ofta till Andre Brétons ”surrealistiska manifest” från 1924, men konst som räknas till inriktningen fanns redan innan. Man inspirerades också av den tidigare dadaismen som även den arbetade med att förnya kulturen. Rörelsen var aktiv inom alla konstformer och sade sig vilja bryta förnuftets spärrar. Genom att utveckla till exempel måleriet ville man skapa en förhöjd verklighet bortom det vardagliga, en ”superrealism” - surrealism. Man arbetade mycket med drömmar och fantasier och gestaltade dessa på kreativa sätt. Bland annat jobbade man med collage och oväntade kombinationer av vardagliga föremål. Många av konstverken är späckade med symbolik. Ett exempel är Max Ernsts collage där giriga människor försetts med hökhuvuden och håller fast sina nära med hjälp av knivar. Ett annat exempel är Salvador Dalís smältande klockor och märkliga drömlandskap. Man kan säga att surrealismen ville visa hur saker känns snarare än hur de ser ut vid en första anblick. Surrealismens vilja att vidga människans förståelse för sin omvärld gjorde att den ofta sågs som politisk. Ibland var det ett uttalat motiv, Bréton förespråkade en ”social revolution och endast social revolution”. Andra tog mer fasta på målet att erbjuda ”ett nytt sätt att se” (illustrerat i en film genom att man bokstavligen skär sönder ett koöga) och fokuserade helt på att förnya konsten. Senare konstnärer har ibland räknats till surrealismen även om de själva inte sagts sig vara en del av rörelsen. Bland de mest berömda är Frida Khalo som av Bréton ansågs vara ”inneboende surrealistisk” i sitt måleri.

ARBETSBLAD FUTURISM

Futurismen var en riktning inom såväl konsten som litteraturen och musiken som radikalt bröt med tidigare traditioner. Man brukar säga att Futurismen grundades 1909 av Italienaren Filippo Tommaso Marinetti, som publicerade ett manifest med ett flertal punkter där bland annat maskiner och framåtanda, men också krig, eftersträvades.

Rörelsen fick ett antal framstående anhängare som med tiden kom att skilja sig åt. Framför allt i Ryssland där mycket av futurismen inspirerade en stil kallad konstrukivism. Ryssland hade nyligen gått från konservativ monarki till oprövad Sovjetmakt och det var många konstnärer som fascinerades av industrialiseringen och den nya tekniken i form av t.ex. kameror och fordon. Liksom övriga futurister hyllade de fart och teknik, men också den nya samhällsordningen som man menade skulle göra upp med allt som var gammalt och förlegat. Vissa mer radikala futurister menade till och med att man borde bränna alla museer vart 10e år för att inte fastna i det förgångna.

Man bröt inte bara med måleriet, utan ville också frigöra språket från samhällets konventioner – något som ledde till tidiga försök med ljudgestaltning (av vilket vi kan se spår i dagens filmer). Man hittade även på tillfälliga konstnärliga upptåg, det vi idag kallar ”happenings”. Oftast var syftet att väcka uppmärksamhet och debatt. Bland de Futurister som var nära att realisera sina stora drömmar fanns Vladimir Tatlin, som ritade ett enormt (400m) högt torn, 100m högre än Eiffeltornet. Tornets byggnader skulle vara tre konstruktioner i glas och järn som snurrade i olika hastighet. Samtidigt skulle besökare flyttas runt i byggnaden med hjälp av rullband och enorma projektorer skulle visa de senaste nyheterna på molnen ovanför Moskva.

Arbetsblad layout

bokomslag

Layout handlar om att sätta text och bild på rätt sätt. Här är två grundläggande utgångspunkter:

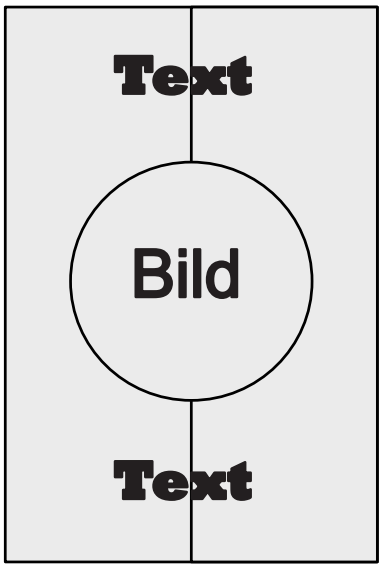

Tänk på att ha samma marginal (samma längd till kanten). Låt den vara minst 2 cm

Bestäm dig för en layout. Om du t.ex. bestämmer dig för en mittjustering måste du se till att mitten på både bild och text hamnar därefter. Mät med linjal och gör ett tunt blyertsstreck (tryck inte för hårt med pennan) så ser du vart text och bild ska placeras.

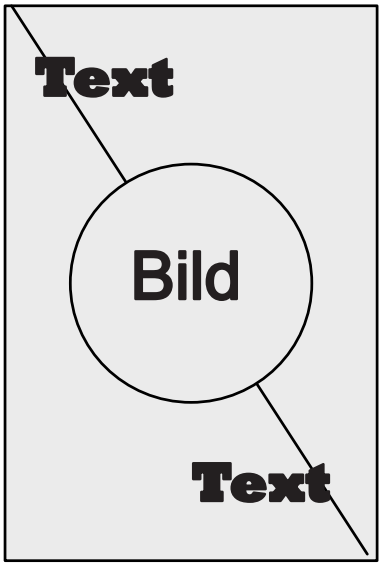

Placera texten så att titel och författare syns tydligt, och planera noga hur mycket plats texten ska ta. Mät ut antalet bokstäver med linjal så blir det rätt.

Planera var bilden ska sättas. Om bilden är hela bakgrunden så kommer texten att täcka en del av bilden – se till att det blir en oviktig del som försvinner.

Du kan arbeta på samma papper eller klippa och klistra för att få bilder och text rätt. Texten kan skrivas ut eller kalkeras in på rätt ställe. Alt. kan bilden scannas och bearbetas i dator.

Vilka konnotationer får du av exemplen på det här pappret? Fundera över hur texten förstärker intrycket du fick.

Arbetsblad layout

poster

Vi fortsätter att arbeta med samma principer som när vi arbetade med bokomslag. Här är ytterligare några saker att tänka på:

Informationshierarki

Informationshierarkin är viktig i en poster. Det mest relevanta informationen ska ha företräde i utrymmet. Gäller det en spelning så kommer berömda band få mer utrymme, medan mindre band samt tid och plats kommer efter. Gäller det ett politiskt budskap måste det viktigaste i budskapet formuleras. Är det rea vill man kanske blåsa upp bilden med priset på produkten för att locka kunder.

Gränspunkt

Gränspunkten är samma sak som punkten i ett perspektiv. En prick där linjerna möts och försvinner. När du jobbar med bakgrunden på en poster kan det vara effektivt att lägga en gränspunkt bakom en viktig del av poster för att leda blicken mot din huvudsakliga bild.

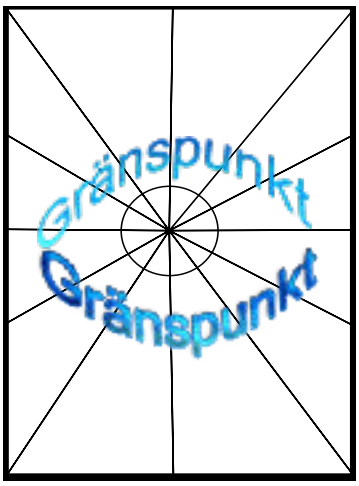

Alternativ layout

Pröva ovala former eller text som rör sig med bildens rörelse (kom ihåg marginalen). Med hjälp av ett stödraster (ett rutnät) kan man se om bilden har balans mellan sina olika delar.

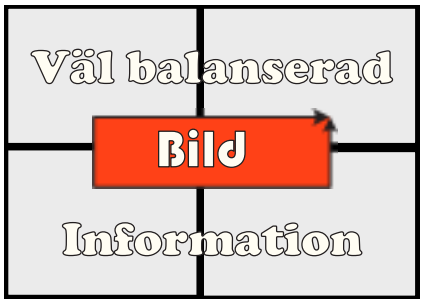

Några riktlinjer:

* Rubriken ska vara enkel, lättläst och helst ej längre än en rad.

* Bokstäver och text ska synas på långt avstånd

* Vanlig lästext bör vara minst 1cm (läsbart på ca 2m håll). Tänk på val av teckensnitt för läsbarhet.

* Texten ska mest komplettera bilden (bilden måste stå för mycket av intrycket)

* Hög kontrast mellan text och affischens (posterns) färg är bra

VARNINGSSKYLTEN
- EN ÖVNING I BILDSEMIOTIK

Din uppgift är att göra en svart skuggbild (siluett) på ett gult papper. Denna ska sedan på en triangelform och en röd kant och på så vis bli en varningsskylt.

Det skylten ska varna för är det som står på lappen du får. Du måste därför tänka noga på hur man varnar för just detta med en enkel bild.

Börja med att rita upp siluetten på ett kladdpapper. När du är nöjd kan du rita ut triangeln på det gula pappret. Försök att få bilden i mitten och använd ytan så bra du kan. Du kan måla den röda kanten med färgpenna eller klistra ett större rött papper bakom det gula.

Mardrömmen
- ett surrealistiskt collage

I den här uppgiften jobbar du från en rubrik. Du kan välja på:

Monster, ensam, jagad, feberyra

Du ska nu gestalta detta med ett collage, ett ihopklipp av olika bilder. Limma inte ihop din färdiga bild förrän du har pratat med läraren om din komposition, tänk också på att använda bakgrunden så att den fungerar med ditt huvudsakliga motiv. Har du färgade papper som bakgrund bör de förstärka de intryck du vill ge.

Läs om begreppen *metafor* och *plastiskt språk* i arbetsbladet om semiotik. Kan du använda dessa i din bild? Skriv en kort mening till ett av begreppen på baksidan av den färdiga bilden som förklarar hur du använder just det. Till exempel: “jag låter personens huvud öppna sig för att visa hur tankarna flödar fritt” eller ”jag använder svart papper för att ge en känsla av att det är mörkt”

I arbetsbladet om surrealism kan du läsa mer om några av de konstnärer som var pionjärer inom stilen.

Bokomslaget

Den här uppgiften går ut på att göra ett bokomslag med rätt *konnotationer* till bokens text. Du måste även tänka på hur bokstäverna ser ut och hur du organiserar text och bild - *layout*.

Börja med att läsa igenom bokens text. Verkar boken spännande? Sorglig? Rolig? Är det en bok för barn, ungdomar eller vuxna? Detta påverkar hur din bild ska se ut. Skriv ned några intryck du får från texten. Gör två **olika** skisser med de två layoutförslagen från arbetsbladet. VIlken passar bäst? Glöm inte att välja ett *typsnitt* (stil på bokstäverna) som passar till din bild!

När du är klar med ditt bokomslag skriver ned du vilka konnotationer du fick av boken och hur du gestaltat dessa i bilden. Du kan skriva på baksidan av bilden eller på ett separat papper.

Varning för hunden!

Du ska göra ett klistermärke/en skylt som varnar för hunden. Du väljer en av tre målgrupper som beställare

Butiksägare

Militären

Familj i villa

Märket/skylten behöver innehålla en bild som kan konnotera till "hund" samt en relevant text (t.ex "varning för hunden"). Det är nu upp till dig att fundera över vad målgruppen vill ha för märke.

När du är klar skriver du en kort text om hur du tänkte. Vad vill du säga förutom att det finns en hund i närheten?

FUTURISTISK POSTER

Gör en poster som är en pastisch av den futuristiska stilen. Detta innebär att du ska försöka härma det sätt som futuristerna arbetade på. Några drag som återkommer inom stilen är:

Rörelse
(upprepning, perspektiv, riktning)
Kontraster
(starka färger och kontrast mellan bildens delar)
Förenkling
(figurer, landskap och föremål är avskalade)

Välj en av dessa tre rubriker till din poster:
Båtmässan (en hyllning till den nya teniken)
Det stora upproret! (det gamla mot det nya)
Den andra Hallandstunneln (människan mot naturen)

Texten på postern kan vara rubriken du jobbar efter ord för ord, men kan ändras om det passar din bild bättre. Gör två skisser med två olika layoutideér. När du valt en färdig bild behöver du fundera på vilken text som ska vara med. Se till att bokstäverna fungerar med bakgrunden. Försök förenkla personer och föremål till deras viktigaste (pertinenta) drag.

Parafras och semiotik

I den här uppgiften väljer du ett historiskt konstverk att arbeta från. Gör en parafras där du sätter konstverket i ett av dessa tre sammanhang:

Vykort
Filmaffisch
Reklam

Se till att få med minst 3 begrepp. Hur du använder dessa skriver du på baksidan av ditt färdiga arbete. Arbeta med vilket material du vill, men se till bilden funkar i sin helhet. Kombinera gärna olika medier om det hjälper. Använd nedanstående begrepp eller kombinera efter eget huvud.

Reklam (närmandegöring, idealisering, metafor)

Vykort (symbolik, plastiskt språk, värdeöverföring)

Filmaffisch (Främmandegöring, karikering, mottagarorientering)

Din egen logga

Du ska nu göra en logotyp som handlar om dig själv. En logotyp försöker normalt sammanfatta ett företag eller en förening, men nu ska den sammanfatta dig!

Börja med att skriva ned några saker du vill ha med. Det kan vara egenskaper som att du är morgontrött eller älskar godis, men också intressen (idrott, datorspel, resor mm).

Vill du ha med ditt namn eller dina initialer så se till att de fungerar som en del av bilden.

Gör sedan en skiss och se om du kan få in allt du vill. Fundera över färgerna. Starka färger? Toningar? Svartvitt?

En logga är ofta enkel och fungerar bäst om den går att avkoda på håll. Men samtidigt vill man att den ska förmedla "rätt" budskap. Kan du få in all betydelse du vill?

Skriv ner de semiotiska begrepp du fått in i din logga och förklara hur du använder dom "bokstaven Z är ett konventionellt tecken som även kan tolkas som sömn (snarkningar) om den upprepas som Zzz"

Arbetsblad för avancerad bildanalys

Följande frågor är bra att börja med när man analyserar en bild. Se till att du har läst arbetsbladet om semiotik först så att du förstår begreppen. Hur du tolkar bilden beror på en mängd faktorer, inte minst dina egna erfarenheter. Många bilder ändrar också sin betydelse när samhället ändras.

Hur är bilden gjord (konstruktionsart)? _____

Vad är bildens syfte (funktionsart)?_____

Hur ska bilden spridas (cirkulationsart)?_____

Denotation (beskrivning av vad du ser)

- Vad är det som skildras (vad händer i bilden)?
- Vad ser vi i bilden (en person/flera personer, föremål, miljöer o.s.v.)?
- Hur ser de/det ut (uppklädda, smutsiga, glada, sura)?
- Hur är bilden tagen (färgval, ljus, bildvinkel, fokus/skärpa)?
- Var fastnar blicken (var i bilden dröjer du kvar)?

Konnotation (tolkning av vad du ser)

- Finns det något i bilden som är dominerande (någon självklar ”huvudperson”)?
- Vad gör bilden intressant (används till exempel främmandegöring/närmandegöring/metaforer)?
- Vilka associationer får vi när vi ser bilden (vilka konnotationer får du?)
- I vilken sorts miljö finns personen/produkten (värdeöverföring)?
- Vilka värderingar lägger vi in i/attityder tillskriver vi det vi ser (vad har du för kod)?
- Hur styr eventuell text tolkningen av bilden (är texten till exempel motsägelsefull)?
-Om det är med en person i bilden är denna objekt/subjekt (vad säger blick och kroppsspråk)?

Subjekt = aktiv, tänkande, kännande och handlande. Objekt = passiv, till för betraktaren

Svara utifrån detta på följande frågor:

Lyckades sändaren (den som gjorde bilden) förmedla sitt budskap? Vad var budskapet?

Motivera:_____

_____

Beskriv vilka begrepp (plastiskt språk, värdeöverföring, konnotationer o.s.v.) som förekommer i bilden och hur de används.

Motivera:_____

_____

_____

Vem är målgruppen för bilden?

Motivera:_____

_____

Texter till Bokomslagsövningen

Gunnlaug Ormstungas saga

okänd författare

Gunnlaug växer upp som fosterson hos Torstein tillsammans med dennes dotter Helga. När han växt upp så frågar han henne och hennes far om giftermål, men Torstein säger att han ska svara efter Gunnlaug varit på resa i Sverige. Under sin färd möter Gunnlaug Hrafn, som också är från Island. De två blir bittra fiender och Hrafn svär att hämnas på Gunnlaug. Innan denne återvänder så reser Hrafn till Torstein och får lov att gifta sig med Helga.

När Gunnlaug återvänder visar det sig att Helga fortfarande håller av honom och han skänker henne en dyrbar kappa. Därefter utmanar han Hrafn på envig. Striden blir dock oavgjord och dessutom förbjuds tvekamper på Island. De beslutar då i hemlighet att göra upp i Norge istället. Väl där kämpar de igen och Gunnlaug lyckas hugga av foten på Hrafn. Han ber då om att få sluta striden, men Hrafn vill fortsätta ”bara han får lite vatten”. Gunnlaug hämtar vatten till Hrafn i sin hjälm och då han är utan rustning hugger Hrafn honom i huvudet! Båda dör och Helga gifter sig med en ny man. Dock sparar hon kappan hon fick av Gunnlaug, som hon slutligen dör insvept i.

Den gamle och havet

Ernst Hemingway

Den gamle fiskaren Santiago, bosatt på Cuba, har i 84 dygn gjort sina fisketurer utan resultat. På den 85:e dagen får han dock napp, den största svärdfisk han någonsin sett. I ett och ett halvt dygn kämpar han med att dra upp fisken. Slutligen lyckas han harpunera den och binder den vid relingen på båten. På hemvägen får han återigen kämpa. Denna gång mot ett stim av hajar som vill beröva honom fångsten. När han väl kommer hem är det bara skelettet kvar av svärdfisken, och Santiago är lika fattig som när han seglade ut.

Djurfarmen

George Orwell

I originalförordet skriver orwell att han fick inspirationen till boken under sin tid på republikens sida i det spanska inbördeskriget.

”...Jag såg en liten pojke, kanske tio år gammal, som körde en stor arbetshäst längs en smal väg, och slog den så fort den försökte vända. Det slog mig att om bara sådana djur blev medvetna om sin styrka skulle vi inte ha någon makt över dem, och att människor utnyttjar djur på samma sätt som rika utnyttjar arbetarna.”

Boken handlar om en bondgård, Manor Farm, där djuren bestämmer sig för att göra uppror mot bonden. Revolutionen äger rum, och livet på gården utvecklas inledningsvis till det bättre då djuren delar gårdens rikedomar mellan sig. Grunden för det nya samhället blir ”alla djur är lika”. De som styr farmen är grisarna Snöboll och Napoleon. Den goda tiden slutar när Snöboll blir bortjagad av hundar på befallning av Napoleon. Napoleon tar över gården, lär sig gå på två ben, och anklagar Snöboll för att ha stått på bondens sida. Han ändrar även mottot till ”alla djur är lika, men vissa är mer lika”. Gården utvecklas till en hemsk diktatur och alla de orättvisor som funnits under bondens regim kommer tillbaka. Dessutom angriper människorna, men de besegras efter ett blodigt slag. Slutligen bjuder Napoleon in människorna till överläggningar och blir så människolik att ingen kan se skillnaden på honom och en bonde (han kan till och med fuska i kort).

Varg-Larsen

Jack London

Boken handlar om Humphrey van Weyden, som efter en förlisning med ett ångfartyg plockas upp av fartyget ”Ghost”, som är på väg mot Japan för att jaga säl. Han ber om att få bli satt iland i närmsta hamn, men Varg-Larsen, kaptenen, är på dåligt humör och behöver en större besättning. Därför får ”Hump”, som han kommer att kallas, stanna på fartyget som skeppspojke. Miljön ombord är oerhört hård, men ingen vågar sticka upp mot den grymme och omänskligt starka kaptenen som för befälet.

Hump får prova på livet till havs och det blir en total omvändning mot hans stillsamma liv som författare och arvtagare. Allt eftersom lär han sig dock mer och mer och kommer även allt närmare Varg-Larsen, som även är mycket intelligent. Det hela utvecklas till en dragkamp där Varg-Larsen menar att ”ensam är stark” och att man inte kan lita på andra. Hump å andra sidan erkänner visserligen att han har varit förslöad av sitt bekväma liv, men menar att svaga människor som samarbetar blir starkare än vad kaptenen kan bli i sin ensamhet.

Slutligen lyckas hump fly och tar sig till en obebodd ö med en medpassagerare. Väl där upptäcker de att ”ghost” har gått på grund. Kaptenen har blivit blind av en hjärntumör och besättningen har alla övergivit honom då de inte är rädda för honom längre.

Mörkrets hjärta

Joseph Conrad

Historien tar sin början med att sjökaptenen Marlow berättar för sina passagerare om hur han jobbade som kapten på en ångbåt i Afrika. Han får ett uppdrag i att hämta hem Kurtz, en man han hört väldigt mycket om sedan han kom till Afrika men som nu är spårlöst försvunnen. Marlow måste färdas på kongofloden till Kurtzs senast kända position för att ta reda på vad som har hänt honom. Företaget han arbetar för är mest oroliga för att de rikliga leveranserna av elfenben som tidigare skickades från Kurtz har upphört.

Längs med vägen blir de attackerade av brandpilar, och en besättningsman dödas. När de väl kommer fram till Kurtz station får de reda på att det var han som beordrat attacken på ångbåten. Han har lyckats göra sig till härskare i trakten genom att använda sin karisma och sina överlägsna vapen. Hans skäl för detta var från början att samla på sig mer och mer elfenben. Det framkommer att han har slutat jaga och istället leder sina ”trogna” på plundringståg där han spetsar motståndarnas huvuden på pålar. Marlow lyckas dock få med sig Kurtz, som blivit svårt sjuk, tillbaka nerför floden.

En kort tid efter de har kommit tillbaka dör Kurtz och i sina sista andetag yttrar han orden ”fruktansvärt, fruktansvärt”. Marlow letar upp Kurtz fästmö i Europa och informerar henne om dennes död. Han klarar dock inte att berätta vad hans sista ord egentligen var och säger att han sa hennes namn.

Den azurblå stäppen

Michail Sjolochov

”Den azurblå stäppen” är en samlingsvolym med 7 noveller som alla behandlar inbördeskriget i Ryssland efter revolutionen. Boken utspelar sig på landsbygden och handlar om hur kriget ställer det gamla mot det nya, hur bybor, eller till och med familjemedlemmar hamnar mot varandra i konflikten. Berättelserna är grymma och handlar ofta om hur folk reagerar i vredesmod och då gör saker som sedan inte går att ångra. Andra återkommande teman är situationer där folk måste göra fruktansvärda val där inget alternativ är bra och trångsynthet och rädsla för det nya får de mäktiga att begå våldsamheter för att bevara sin position. Sjolochov skildrar hur människorna resonerar, vilket gör att man får en trovärdig inblick i varför tragedierna sker.